

Motion till riksdagen 2024/25:806

av Janine Alm Ericson m.fl. (MP)

Barns rättigheter vid våld i nära relationer

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge barn egna juridiska ombud i vårdnadsmål och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att inget barn med skyddade personuppgifter eller med skyddat boende ska tvingas till umgänge med en förälder mot sin vilja och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en förälder som är dömd för upprepat våld eller allvarligt våld mot barnet eller närstående till barnet ska förlora vårdnaden om barnet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Mäns våld mot kvinnor är ett av Sveriges mest allvarliga samhällsproblem. Gemensamma barn drabbas också av våldet. Barnen kan användas som verktyg för att fortsätta skada kvinnan, till exempel genom att mannen söker ensam eller delad vårdnad eller umgänge för att kunna fortsätta kontrollera kvinnan. Men frågan om vårdnad och umgänge rör inte bara eftervåldet mot kvinnan: Barnets rättigheter åsidosätts i rättskedjan idag.

I rapporten ”Uppgifter om våld är inget undantag” från Jämställdhetsmyndigheten framkommer att uppgifter om våld sällan vägs in i bedömningen om barnets umgänge med föräldrarna i vårdnadstvister, detta trots att 64 % av de granskade vårdnadstvisterna i rapporten innehåller uppgifter om våld eller andra övergrepp. De vanligaste uppgifterna handlar om att en förälder utövar våld eller övergrepp mot ett eller flera barn och att en pappa utövar våld eller övergrepp mot en mamma.

I en studie gjord av Kantar Public på uppdrag av Unizon framgår att umgänge med en förälder som har utövat våld mot barnet eller närstående till barnet skadade 92 % av barnen psykiskt, och 73 % uppger att de har lidit i hög grad. Denna alarmerande siffra gäller oavsett barnets inställning till umgänget, det vill säga om barnet ville träffa föräldern eller inte. 62 % träffade dock föräldern mot sin vilja.

Denna statistik visar tydligt att barnens röster och erfarenheter inte tas på tillräckligt stort allvar. Barn är de enda brottsoffer som tvingas fortsätta träffa sin förövare. Många barn har svårt att förstå varför de inte blir skyddade från en våldsutövande pappa, trots att de berättat om våldet och om att de inte vill träffa honom. Barnrätten måste väga tyngre än föräldrarätten i de här fallen.

I lagändringen om skyddat boende som trädde i kraft i juni 2024 framgår att ett offentligt biträde som huvudregel ska finnas för både barnet och vårdnadshavaren i ärenden om skyddat boende. Barnet ska alltså få sitt eget ombud. Gemensamt biträde ska få förordnas endast om det finns motstridiga intressen mellan dem som biträde ska förordnas för. Miljöpartiet anser att detta är ett klart steg framåt. Vi anser dock att rätten till ett eget juridiskt ombud för barn måste utökas till samtliga ärenden som rör vårdnad och umgänge. Det handlar om barnets liv och barnets rättigheter, och därför ska barnet alltid ha rätt till hjälp att föra sin egen talan via ett eget juridiskt ombud. Vidare ska inget barn med skyddade personuppgifter eller med skyddat boende tvingas till umgänge med en förälder mot sin vilja. En förälder som är dömd för upprepat våld eller allvarligt våld mot barnet eller närstående till barnet ska också förlora vårdnaden om barnet.

Janine Alm Ericson (MP)

Katarina Luhr (MP)

Jacob Risberg (MP)

Leila Ali Elmi (MP)

Ulrika Westerlund (MP)